

Se več ladij potopljenih - Na Balkanu raste ruski vpliv

Vojna na morju zahtevala tri nove žrtve. — Poljake zadela izguba njih prvega prekoatlantskega parnika. — Do 300 ljudi prišlo ob življenje s tremi ladjami. — Tekom enega tedna potopljenih 29 ladij.

London, Anglija. — Poostrena vojna na morju zadnjih dni je zahtevala koncem tedna nove, znatne žrtve, in sicer od obeh bojujočih se strani. Nemčija je izgubila eno ladjjo za polaganje min, Anglija eno oboroženo trgovsko ladjjo, in izguba je zadela tudi bivšo Poljsko, ko je bila njena potniška ladjja "Pilsudski" torpedirana v Severnem morju.

Med temi izgubami je zahtevala največ človeških žrtev potopitev omenjene angleške trgovske ladjje, katere ime je bilo Rawalpindi. Ob času nesreče je bilo na njej okrog 300 ljudi in od teh se jih je z ladjjo potopilo 280. Na potopljeno nemški ladjji je prišlo ob življenje 12 moži, dočim se jih je rešilo 32; pri potopitvi poljske ladjje pa je bilo mogoče rešiti 171 ljudi, dočim jih je sedem pogrešanih.

Izguba te ladjje, "Pilsudski," pomeni posebno tragedijo za Poljake. Bila je to namreč prva poljska potniška ladjja, ki je bila namenjena za promet preko Atlantika, in ves poljski narod, ne samo v domovini, marveč tudi drugje po svetu, je bil nemalo ponosen, ko je ta ladjja napravila svojo prvo pot s Poljske v New York v septembru 1935. Ko pa je ta parnik priplul v marcu 1938 v pristanišče v Philadelphiji, ga je tam prišlo čakati do 40.000 ljudi, po večini Poljakov, na kar se je na njem vršil svečan banket.

"Pilsudski" je bil zgrajen v Italiji in je stal okrog šest milijon dolarjev, kar so Poljaki plačali po večini z blagom, največ s premogom. Parnik je bil dolg 498 čevljev in je bilo na njem prostora za 760 potnikov. Ob izbruhu vojne ga je vzela pod svoje pokroviteljstvo angleška admiraliteta.

Z omenjenimi izgubami na morju se je število ladij, potopljenih od predzadnje sobote naprej, zvišalo na 29.

"UBOGA VDOVA" S STOTISOČI

Chicago, Ill. — K družini J. Van Der Harst, 1221 No. Springfield ave., se je pred dvema mesecema priselila njih sorodnica, 56 letna ovdovela Mrs. Janet Lincoln. Ženska je bila boleha in obenem je potopila, da je revna, in tako jo je družina vzela k sebi na stanovanje, hrano in vso oskrbo za \$5 na teden. Živela je do skrajnosti varčno in družina pravi, da ni nikoli niti dajma potrošila. Pred dobrim tednom pa je ženska umrla in tedaj je prišlo presenečenje. Našlo se je namreč, da je lastovala "revna vdova" bogato premoženje. V neki banki je imela najeto varnostno shrambo pod svojim dekliškim imenom in v njej so zdaj odkrili celih 275 tisočdolarskih bankovcev. Zraven tega je bilo še več 500 dolarskih. Dalje so izsledili, da je imela na par bankah naložene nadaljnje zneske, tako,

NEMČIJA IZGANJA POLJAKE

V poljskih mestih naseljujejo Nemce.

Riga, Latvija. — Iz mesta Poznania, ki leži v zapadnem delu bivše Poljske, se je vrnil z obiska neki tukajšnji trgovec, ki ve povedati o sistematičnem zatiranju Poljakov od strani nazijev. Tako pripoveduje, da bo mesto Poznania v kratkem postalo popolnoma nemško mesto. Poljake namreč izganjajo iz njega in jih preseljujejo v vzhodne dele, dočim tamkaj naseljujejo Nemce iz baltskih držav. Poznania ima \$250.000 prebivalcev, od katerih jih je bilo Nemcev prej le okrog 60.000. — Tudi drugače se naziji trudijo, da čim hitreje izbrisajo vsako sled za prejšnjo Poljsko. Tako so s tem ponedeljkom odločili, da "zlot" preneha biti zakonito plačilno sredstvo.

NI VEDEL, DA IMA MILIJONSKE DOLGOVE

New York, N. Y. — Neki Wm. Cooper je točasno uslužbenec pri nekem apartment poslopu in je star 60 let. Celotno svoje življenje se je preživljal s tem, kar si je z delom prislužil, toda tudi dolgovi ni delal. Može je bil zato nemalo začuden, ko je bil zadnji petek poklican na sodišče in so mu tam povedali, da znašajo njegovi dolгови nič manj kakor — dva in pol milijona dolarjev. Razložili pa so mu tudi, kako je prišel do tega. V letu 1930 je bil moži uslužbenec pri neki finančni družbi v New Yorku in njegov predstojnik mu je večkrat prinesel kake papirje, da jih podpiše kot priča. Cooper je to storil, ne, da bi papirje prej prečital. Na ta način je podpisal tudi bond za neko posojilo v gori omenjenem znesku ter tako zdaj dolguje milijone. Da se dolga iznebi, se bo moral glasom zakona proglasiti bankrot.

STROGA KAZEN ZA NEMŠKO TRGOVKO

Berlin, Nemčija. — Neka trgovka, po imenu Marta Krause, je bila zadnji petek obsojena na deset let zapora zaradi kršitve predpisov glede živil. Prodajala je namreč meso in drugo blago, ne, da bi zahtevala karte od odjemalcev.

Sirite in priporočajte naš "Amerikanski Slovenec"

da znaša skupno prmoženje, ki se je našlo za njo, \$287.000. In pri vsem tem je živela kakor prava ubožica. — Res je nerazumljivo, kak užitek najdejo nekateri ljudje v kupih premoženja, katerega se jim škoda zdi rabiti.

POZIV K MIRNOSTI

Opozorilo cerkvenih prelatov ameriškemu ljudstvu.

Washington, D. C. — Prva obramba za Ameriko, da se ne zaplete v vojno, je v tem, da ljudstvo obdrži svoja čustva pod kontrolo, z drugimi besedami, da se ohrani mirna kri. Ta poziv je v obliki izjave izreklo zborovanje ameriških škofov in nadškofov, ki se je pred kratkim vršilo tukaj. Naj se torej ameriško ljudstvo ne pusti niti zavesti od svojih čustev, opominjajo visoki prelati, niti naj ne poslušajo tistih, ki skušajo širiti sovraštvo, jezo in maščevanje. Moralna dolžnost Amerike je, da skuša delovati na to, da se upostavi pravični mir ljubezni in se zavre pot materializmu, ki povzroča vse zlo, je povdario zborovanje.

OSUMLJEN VSLED VELIKE POSTREZLJIVOSTI

Chicago, Ill. — V zgodnjih jutranjih urah nekega dne koncem tedna je policija pogledala v restavrant na 2006 So. State st. Tam pa ji je prišel naproti neki mlad fant in jo z vsiljivo postrežljivostjo pričel vabiti, naj vstopi in si privoščijo prigrizka, češ, da bo brezplačen, ker je lokal last njegovega svaka. Policistom je postala stvar sumljiva in so vzeli fanta na stražnico. Tamkaj je ta pri zasliševanju priznal, da je bil ravno na tem, da restavrant oropa, ko ga je dohod policije presenetil.

BRAZILIJA SILI SAMCE K ŽENITVI

Rio de Janeiro, Brazilija. — V ustavo tukajšnje države se je sprejela določba, ki ima namen, prisiliti samske osebe, da se odločijo za zakon. Pričnši z letom 1941 se bo namreč uveljavil poseben davek na take osebe; dohodki iz njega se bodo nato uporabili za podporo revnih in velikih družin.

Oglasi v Amerikanskem Slovencu imajo vedno uspeh.

POTRES V TURČIJI

Ankara, Turčija. — V vzhodnem delu Turčije so imeli zadnji teden katastrofalen potres. V deveterih sunkih, ki so sledili drug drugemu, je bilo 16 vasi docela razdejanih, več drugih pa je bilo deloma porušanih. Ob življenje je prišlo 58 oseb.

PO KAT. SVETU

Pariz, Francija. — Neki zdravnik, ki je proučeval čudežna ozdravljenja v Lurdu, je izdal poročilo o svojih ugotovitvah. Pri tem pravi, da se pripeti okrog 10 takih ozdravljenj na leto, za katere ne morejo dobiti zdravniki nobene zadovoljive razlage.

Washington, D. C. — Odkar je pričela v letu 1936 poslovati Liga za dostojnost, je dosegla lepe uspehe v filmski industriji. Tekom zadnjega leta je pregledala 592 filmov in od teh ji je bilo treba popolnoma zavreči samo devet.

Berlin, Nemčija. — Dočim se je za nekaj časa prenehala v nazijskem časopisu kampanja proti duhovnikom, je pa zadnje čase ponovno izbruhnila. Tako je neki list pričel oglašati razne knjige, v katerih se fanatično zasmehujejo duhovniki.

Vatikan. — Tekom tega tedna, od 26. novembra do 2. decembra, dela papež Pij XII. duhovne vaje, katerih se udeležuje tudi nekaj kardinalov in škofov. Letne papeške duhovne vaje je upeljal pokojni papež Pij.

PAPIR IZDELUJEJO IZ KROMPIRJEVCE

Washington, D.C. — Nemci so v svoji stiski in v svojem prizadevanju, da se osamosvojijo od inozemstva, izredno iznajdljivi. Za večje število blaga, ki bi ga morali uvažati, so že našli razne nadomestke in neko poročilo, ki je prišlo od tam te dni, govori, da so iznašli tudi za snovi, iz katerih se izdeluje papir, svojevrsten nadomestek, namreč liste krompirjevece. Kakor vest govori, je neki časopis že dokazal

IZRAZ SLOVANSKIH ČUSTEV

Rusija, ne kot komunistična, marveč kot slovanska država, uživa prvo naklonjenost balkanskih Slovanov.

Sofija, Bolgarska. — Ako bi prišlo danes do vojne med Rusijo in kako drugo veselo ter bi se imel Balkan pridružiti tej ali drugi strani, bi se najbrž po večini priključil Rusiji. Zlasti obe slovanski državi, Bolgarija in Jugoslavija, bi si ne pomišljali dolgo.

O Bolgarski in pa o srbskem delu Jugoslavije se lahko reče, da je povsem na strani Rusije. Povdariti pa se mora pri tem, da se ljudje ne ogrevajo za Rusijo kot komunistično državo, marveč pri sru jim je kot velika slovanska pokroviteljica.

Kak režim slučajno vlada v Rusiji, na to se ne ozirajo. Pripomniti je, da uživa Rusija ta vpliv povsem naravno, brez vsake posebne propagande; ako bi pa še s propagando začela, je sigurno, da bi se morala s tega kosa Evrope umakniti vsaka druga država, pa naj bi bila to Nemčija, Anglija, Francija, ali pa Italija.

Kaka globoka čustva goje zlasti Bolgari do Rusije, se je videlo, ko je prispel pred kratkim v Sofijo novi sovjetski poslanik. Na tisoče in tisoče ljudi je ob tej priliki napravilo špalir ob cestah, kjer se je vozil poslanikov avto proti kraljevi palači, in pozdravi, ki jih je bil sovjetski diplomat pri tem deležen, so bili naravnost prisrčni.

Ko pa se je koncem zadnjega tedna pričel tukaj javno prodajati moskovski list Izvestia, so ljudje v nekaj minutah pokupili vseh 1500 izvodov, kar jih je prispelo.

Razumljivo je, da ta ruski vpliv v Bolgariji ne ugaja drugim velesilam, kajti zemljepisna lega te države je taka, da tista velesila, ki se zasedra tukaj, bo lahko kontrolirala takorekoč cel Balkan.

praktično uporabljivost te iznajdbe in je na takem papirju tiskal 100.000 izvodov.

Iz Jugoslavije

Obsodbe vreden zločin neznanega zavistneža, ki je mlademu posestniku s petrolejem pokvaril večjo množino letošnjega vinskega pridelka. — Smrtna kosa. — Še druge novice in vesti iz Slovenije.

Grda škodoželjnost

Kostanjevica, 3. nov. — V Gor. Pirošici, občina Sv. Križ, je pred dobrim letom prevzel Vintar Franc posestvo svojega očeta. S tem prevzemom so razen najstarejšega brata, ki se je že pred več leti preselil v Ljubljano, soglašali vsi domači, ker je Franc kazal veliko razumevanje za svoje ljudi in gospodarstvo. Te razmere so se pa kmalu začele obračati v nasprotno smer in so postajale čedalje hujše, ko se je bil mladi gospodar oženil. Da so te razmere podpihovali nekateri vaščani, se po sebi razume. Ker so postajale razmere neznosne, so se brata in sestra izselili od doma in tako pustili mladega gospodarja z ženo samega.

Na deželi pa vladajo težavne razmere glede delavcev. Vse, kar more, gleda za lažjim zaslužkom. Mnogo dobrih delavcev se preseli v mesta, kjer dobe zaposlitev pri raznih obratih in tovarnah. Zato je zlasti za večje posestnike življenje na deželi dokaj neprijetno. V takem položaju sta tudi Vintar in njegova žena skor vse leto pridno delala in skrbela za to, da bi se čim prej otrsela neprijetnih plačilnih obvez. Letos se je kljub precej neugodnemu vremenu v poletju zlasti vinstvo dobro obneslo in Vintarjeva sta se že veselila, kako bosta plačala enega dediča.

To veselje pa se je čez noč spremenilo v veliko žalost, kajti neki nepridiprav je na še nepojasnjen način zлил v 25 hl mošta v sodu petrolej in tako napravil pijačo nerabno. Pri kuhanju tega mošta v žganje je bil efekt še slabši, ker smrdi žganje po petroleju še bolj, kakor je smrdelo vino. Zadevo je javil orožnikom, ki pridno zasledujejo zločinca.

Ni držal besede

Maribor, 22. okt. — Danes okrog pol 14 se je vrgla pod vlak okrog 100 m od čakovske postaje Marija Šiper iz Huma pri Ormožu. Šiperjeva je prišla v soboto v Čakovec, kjer je njen fant zaposlen kot pekovski pomočnik pri tamkajšnjem pekovskem mojstru. Kakor smo izvedeli, sta se oba že v soboto zmenila, da gresta v skupno smrt. To namero sta včeraj opustila in sta jo hoteli danes izvršiti. Tako sta se danes napotila na železniško progo kakih 100 m od postaje Čakovec in čakala na prihajajoči osebni vlak. Prva je skočila pod vlak deklica in se je slišalo, kako je klicala svojemu fantu: "Pridi tudi ti sedaj!" Fantu pa je zmanjkalo korajže in je zbežal. Ta dogodek je videlo nekaj mimoidočih, ki pa niso mogli več prebrati nesreče. Šiperjevo je vlak popolnoma razmesaril.

"Vodene koze"

Iz Litijske se poroča, da se je tam razpasla med mladino nalezljiva bolezen ki jo imenujejo vodene koze. Na koži se spuste vodeni mozolji. Bolezen, kot pravijo zdravniki, ni nevarna, bolniki čutijo le srbenje, vendar so oblasti odredile, da oboleli otroci ne smejo v šolo in tudi odrasli njihovi bratje in sestre, so pod zaporo. Tako upajo vodene koze kmalu zatreti.

Smrtna kosa

V Radovljici so dne 4. novembra pokopali Vinka Hudovernika, ki je bil v prejšnjih petdesetih letih ožje povezan z vsem javnim življenjem tega mesta. Bil je dolgoletni ravnatelj Mestne hranilnice, kateri je bil tudi ustanovitelj. Pokojni je izhajal iz stare radovljiške Primoževe družine. Njegove štiri sestre so si izbrale redovniški poklic, katerih ena živi kot profesorica glasbe in voditeljica cerkvenega petja v nunskem samostanu v Škofji Loki. Dočakal je 73 let.

Nezgoda

Na stanovanju na Cesta na grad v Celju je padla 53 letna žena uradnika pri OUZD v pokojku Rozalija Čepin in je morala zaradi hude poškodbe v celjsko bolnico.

S kroglo v glavo

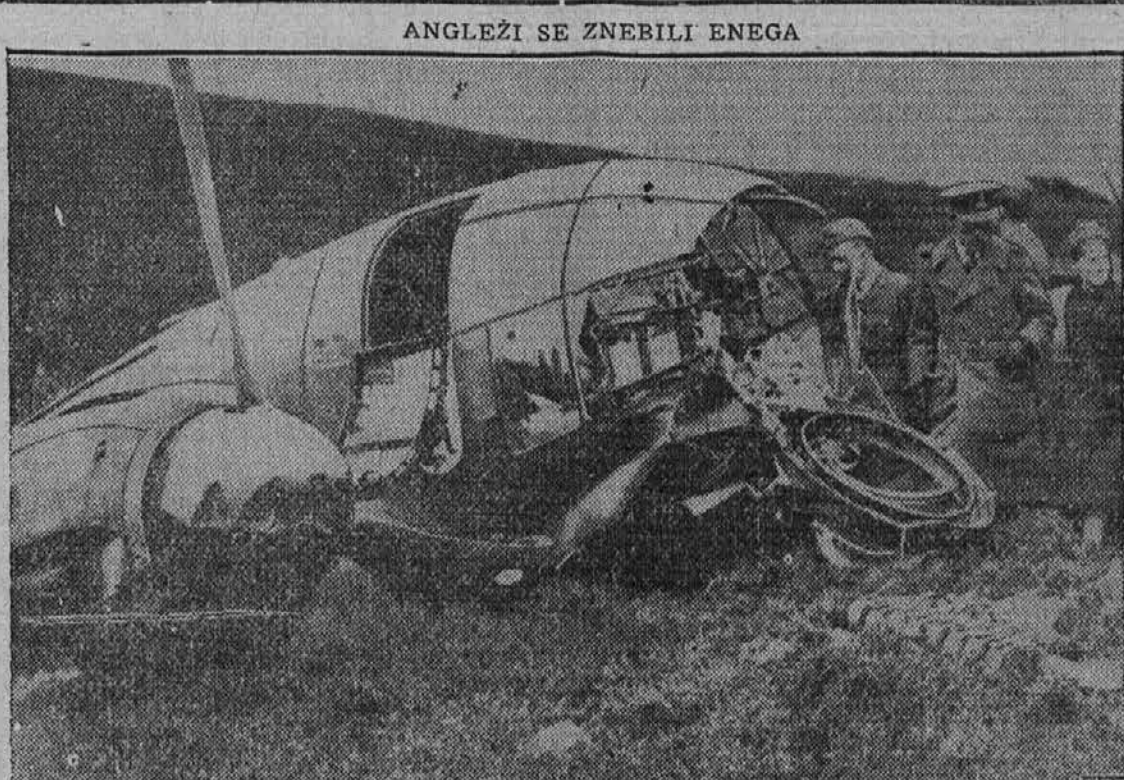
Pri Sv. Tomažu pri Ormožu se je pred kratkim ustrelil Michael Čanžek, ki je bil pri priči mrtve. Vzrok tragičnega dejanja ni znan.

Zagonetna smrt Slovenca v Beogradu

Nekega dne so našli ob bregu Dunava v bližini pančevskega mostu v Beogradu mrtvega človeka, ki je moral biti ubit in vržen v vodo. Pozneje se je ugotovilo, da je to Slovenec Josip Čepič, doma iz Slovenjega Gradca, rojen leta 1881. Izvedelo se je, da je nedavno poprej prodal svojo hišo za okoli 200.000 dinarjev, zato sumijo, da je moral biti ubit in oropan. Policija vodi zaradi tega obširno preiskavo.

Huda nesreča

V tekstilni tovarni Dolinar v Mariboru je prišlo do nenavadne nesreče. Električar Ivan Robnik je vršil v tovarni neka popravila in je tudi kuhal smolo v večjem loncu, da bi z njo zalil električni kabel. Vrelo smolo je potem prelivaval manjšo pločevinasto posodo z vrezanim grlom, da je bilo bolj pripravno za zalivanje kablo. Pri tem se je zrak v posodi preveč segrel in je prišlo do male eksplozije. Robnika je vrela smola obšla tako nesrečno, da je dobil hude opekline ter so ga morali oddati v bolnico.

Nemško letalo, ki ga kaže slika, ne bo več ogrožalo varnosti angleških mest. Protizračni topovi so ga namreč ob nedavnem poletu nad Škotsko izstrelili na zemljo, pri čemer sta bila dva moža ubita in eden ranjen.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Nanov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.
Published by:

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisni važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Kako je med Turčijo in Rusijo

Ker je bilo znano, da so skoro v vseh povojnih letih vladali med Turčijo in Sovjetsko Rusijo dobri odnosi, je vest, da je turški zastopnik odšel iz Moskve pred par dnevi, ne da bi bil kaj sklenil ali podpisal z Rusijo dvigala dvomljiva ugibanja. Po tem prekinjenju rusko-turških pogajanj se je posebno v tisku mnogo pisalo. Vsemu temu pa seveda ni mogoče najti jasnega in čistega stališča, ki ga zavzemate obe stranki.

O turško-ruskih pogajanjih se je najprej govorilo v neposredni zvezi z obema časnim obrambnim pogodbama, ki ju je Turčija letos 12. maja in 23. junija podpisala z Anglijo in potem s Francijo. Sklenitev končnih pogodb o medsebojni pomoči med Turčijo na eni ter Anglijo in Francijo na drugi strani se je od vsega začetka vezala na sklenitev angleško-francosko-ruske pogodbe. Ko se je v tem pogledu položaj spremenil zaradi podpisa nemško-ruske nenapadalne pogodbe z dne 24. avgusta, je Turčija sicer takoj poudarila, da se svojima pogodbama z zapadnima velesilama ne bo odpovedala, ni pa zaradi tega opustila svojih prizadevanj, da se sporazume tudi z Rusijo, s katero prijateljsko sodeluje tako rekoč že ves povojni čas, saj je sklenila z njo prijateljski pakt že 16. marca 1921. Razen tega sta ji novi pogodbi z Anglijo in Francijo to tudi izrecno dovoljevali, ker je bila vanje vnešena določba, da novi dogovori nobeni izmed podpisnic ne branijo, da tudi z drugimi državami sklepa sporazume, ki služijo "splošnemu interesu utrditve miru".

Prav s tem namenom se je turški zunanji minister podal 24. septembra v Moskvo. Njegovo bivanje tam je bilo prvotno določeno le na štiri dni, toda med tem je prišel v Moskvo tudi nemški zunanji minister Ribbentrop, s katerim je Molotov 28. septembra podpisal znane nove moskovske sporazume med Rusijo in Nemčijo. Istega dne je Rusija podpisala tudi sosedno Estonsko poseben pakt, ki sta mu nato sledila pakta z Letonijo in Litvo, tako da je ves Baltik prešel v rusko vplivno območje. Rusija je bila z vsem tem tako močno zaposlena, da so zaradi tega zastala rusko-turška pogajanja. Saradzoglu je svoje bivanje vedno zopet podaljševal in se tu in tam ponovno sestal z ruskimi državniki. Končno se je po dobrih treh tednih spet vrnil v Ankaro, ne da bi bil v Moskvi kaj podpisal.

To so gola dejstva, kaj pa se za njimi skriva, o tem so za enkrat možne le več ali manj verjetne domneve.

Drugo dejstvo predstavljajo izjave predsednika turške vlade Sajdama pred parlamentarnim klubom turške narodne stranke. Iz njih je razvidno, da pogajanja na osnovi ruskih predlogov sicer niso dovedla do sporazuma, ker "jih ni bilo mogoče spraviti v sklad z osnovami, ki smo jih postavili v vednostjo Rusije za razmerje med Turčijo, Veliko Britanijo in Francijo", da pa turško razmerje do Rusije "temelji slej ko prej na prijateljstvu". Tako je torej tudi s turške strani poudarjena volja po nadaljnjem prijateljskem sodelovanju obeh držav.

Tretja okoliščina, ki je brez dvoma tudi v zvezi s prekinjenjem moskovskih pogajanj, je nepričakovani odhod nemškega veleposlanika Papena iz Ankare v Berlin ter nenaden prihod angleškega generala Wawela in francoskega generala Weyganda v Ankaro, ki je, kakor potrjujejo zadnja poročila, v zvezi s končnim podpisom turško-angleške in turško-francoske pogodbe, odnosno skupne tristranske pogodbe, ki je sedaj že gotova. Za presojeno turško-ruskih odnosov moramo končno zaradi izčrpnosti navesti še okoliščino, da se po Saradzoglovem odhodu iz Moskve mudi tamkaj še turški poljedelski minister Erkmen, medtem ko je Saradzogla spremljal v Ankaro šef oddelka za bližnji vzhod v ruskem zunanjem komisariatu Novikov. Turčija se je torej odločila za podpis dokončne pogodbe z Anglijo in Francijo, ne da bi se zaradi tega odpovedala prijateljstvu z Rusijo.

Pregled teh dejstev in okoliščin omogoča jasnejše gledanje na ozadje nepričakovanega zaključka moskovskih pogajanj, čeprav seveda še vedno ne nudi jasne slike. Za-

nimiva pa so pri tem tolmačenja, ki jih v raznih evropskih centrih dajejo o tem dogodku. Angleži in Francozi z zadovoljstvom ugotavljajo, da hoče Turčija prav v dobi najhujših pretresov mednarodnih odnosov ostati zvesta svojim obveznostim do zapada, ki se nanašajo predvsem na primer neizvzvanega napada v vzhodnem Sredozemlju. Prav tako podčrtavajo nadaljnjo zvestobo Turčije prijateljstvu do Rusije in obratno, dočim je po mnenju zapada zaradi turškega stališča največ izgubila Nemčija. To daje Angležem in Francozom povod za domnevo, da se Nemčija in Rusija glede Balkana v dosedanjih dogovorih še nista tako sporazumeli, kakor sta se na primer glede Baltika, in da je Rusija storila Nemčiji samo formalno uslugo, ako je Turčiji odsvetovala sporazum z Anglijo in Francijo, da pa iz turške odklonitve ne bo izvajala nobenih posledic. Nemški odmevi so za sedaj še močno rezervirani, medtem ko so Italijani pri ugotavljanju dejstev zelo objektivni in ne prikrivajo celo pohvale zaradi turške jasnosti in odločnosti, kar kaže, da se okoli Turčije spleta zelo zanimiva diplomatska igra, ki je znabiti šele na začetku, ki pa se bo, kakor so trdno prepričani zlasti v prestolnicah balkanskih držav, zaključila z novo utrditvijo miru v tem predelu Evrope.

ZRAČNA POŠTA PREKO ATLANTIKA

Chicago, Ill.

Večkrat dobivamo vprašanja, glede zračne pošte, (Air Mail Service), če posluje preko Atlantskega oceana v Evropo. Vsem tem in še drugim, ki se za zračno pošto preko Atlantika v Evropo zanimajo, bodi povedano, da zračna pošta v Evropo še vedno posluje, čeprav je v Evropi vojna. Dvakrat na teden leti pošto letalo med Združenimi državami in Lizabono na Portugalskem.

S parkratno izjemo, zaradi slabega vremena ali kakakega drugega vzroka, se promet pisemske zračne pošte z Evropo v redu vrši, od svojega početka. Zadnje čase je zaznamovati, da se je število pisem zračne pošte v Evropo celo zvišalo. Povprečno se je prepe-ljalo v mesecu oktobru na teden po 2500 funtov te zračne pošte preko Atlantika. Letalo, ki je peljalo zračno pošto v Evropo dne 13. novembra, je vzelo s seboj 2318 funtov pošte. Računano po 40 pisem za funt, pa pridemo do izkaza, da se je prepe-ljalo čez Atlantik že 92.720 funtov pošte.

Za zračno pošto zvezo od Lizabone, na Portugalskem, kjer se ustavi ameriško pošto letalo, skrbijo potem italijanska zračna pošta, ki razvozi po tem zračni pošiljke po Španiji, Italiji in jih odda naprej v druge države, kamor so bile namenjene, vstevši tudi Afriko in Azijo. V nekateri mesta zapadnih evropskih držav, se pa dostavljajo zračne pošiljke iz Amerike potom železnice. — Ker torej zračna pošta preko Atlantika v Evropo redno posluje, je priporočljivo, da se jo ljudje zaupno poslužujejo, ker je to najbolj hitro dostavljanje pisem svojim, še zlasti sedaj za božične praznike.

Ernest J. Kreutgen,
poštni mojster

NOVICE IZ MONTANE

Great Falls, Mont.

Gospod urednik, tukaj vam pošljem nekaj denarja za naročnino Amerikanskega Slovenca. Nisem zaostal z naročnino, pa vam vseeno pošljem za naprej. — Z nami v Great Falls, nimate ga urednik posebno veliko dela in menda tudi ne sitnosti, zlasti kar se tiče zaradi dopisov. Vsi smo preveč leni, da bi kaj pisali. Je pa tudi tako, da dobrega ni kaj poročati, slabo pa ni vredno da se poroča. Vendar, da bodo rojaki po drugih naselbinah vedeli, da tudi tukaj še živimo, sem se okorajžil da napišem par vrstic. — Ob letošnjem sv. Martinu smo se spominjali na dan 11. novembra pred 21 leti. Kako so bili tedaj vsi naši vojaki veseli, ko se je podpisal mir. Cela Unija je tega dne rajala v veselju, da je zavladal mir. — Pa časte sv. Martina mnogi tudi zato, ker je bil hraber vojak. Mnogi se ga tudi spominjajo zlasti zato, ker ima sv. Martin moč, da krsti grozdni sok in ga premeni v vino. Torej veliki vzroki, da praznujemo dan sv. Martina 11. novembra.

Tukaj je preminul John Prevaršek, v starosti 73 let. V Great Falls je prišel leta 1893 in je bil najstarejši slovenski naseljenec v tukajšnji naselbini. Zapustil je veliko družino, ki so pa že vsi preskrbljeni in poročeni. Pokojni je bil po-habljen več let, imel je zlomljeno nogo. Poprej je delal v toplotnici ali "smelci". Bil je vseskozi dober gospodar. Proti koncu življenja je bil precej hudo bolan. Žena mu je umrla nekako pred 13. leti. Kot vdovec je seveda pogrešal ženo, saj vsi vdovci vemo in se za-vedamo, da smo veliki siromaki. Vdovec se vsaj v litanijah imenuje, vdovci pa nikjer, da smo tako zares popolnoma pozabljeni. Tako se John ni prav nič bal umreti in prav nič tež-

Naši letošnji stenski koledarji

Te dni razpošiljamo zastopnikom (cam) in našim naročnikom naše stenske koledarje za leto 1940. V tiste naselbine, kjer imamo lokalne zastopnike (ce), pošljemo vsako leto koledarje na zastopnike (ce) in jih ti potem razdele naročnikom po naselbinah. Tako bo tudi letos. Tam kjer imamo lokalne zastopnike (ce), v takih naselbinah bodo naročniki prejeli koledar od zastopnika (ce), če se sami zglasijo pri njih, ali pa jim bodo prinesli zastopniki koledar na dom. V onih naselbinah in krajih, kjer živijo posamezni naročniki in nimamo zastopnikov, v take kraje bomo poslali koledar naročnikom po pošti. Istotako bo poslan koledar po pošti naročnikom v starem kraju in Kanadi.

Stenski koledar Amer. Slovenca je zelo priljubljen zlasti našim gospodinjam, ker ima označene poste in druge določbe. Navadili so se ga vsi. Vodi pa vsak, da je izdajanje stenskega koledarja veliko breme za list. Zlasti letos in lani, ko se je časopisni papir podražil za skoro 22% in zgleda, da se bo še bolj. Cene so poskočile tudi svinču, črnilu in drugim predmetom. Radi tega apeliramo na vse naročnike, da naj svojo naročnino na list točno obnavljajo. Posebno zdaj, ko bodo zastopniki (ce) prinašali koledarje v vaše domove, jim obnovite naročnino na list. Tisti, ki bote prejeli koledarje po pošti, pa obnovite naročnino direktno po pošti, to lahko store tudi vsi oni, pri katerih bi se slučajno zastopniki (ce) ne zglasili.

Velika večina naših naročnikov je točna pri plačevanju in obnavljanju naročnine. Vsem tem najskrenejša zahvala. Je pa tu in tam nekaj tudi takih, ki pri plačevanju naročnine ne poznajo točnosti. Za vse druge je preje, za naročnino denarja ni. Zastopniki (ce) trka-jo po dvakrat, trikrat in večkrat in z največje težavo do-bijo plačilo za naročnino. Vsi taki naj bi si zapomnili, da poštne določbe zahtevajo, da mora biti naročnina plačana v naprej. Obenem naj bi vsi taki zamudniki pomislili, kako bi list mogel izhajati, če bi bi-

ko mu ni bilo pustiti tega sveta, četudi je na njem imel veliko posestvo. Zadnje čase, ko ni mogel spati, je cele noči premolil. Sploh je pa bil v svojem življenju prav dober katoličan. Imel je naročene vse naše katoliške liste. Spadal je tudi v več društev. Umrl je pa ravno na Marijin praznik dne 8. septembra, kar se je popolnoma skladalo z njegovim življenjem, saj je bil velik Marijin častilec in ona ga je na svoj rojstni dan poklicala k sebi v nebo. Naj mu bo lahka ameriška zemlja in naj se v njej v miru odpočije od svojega truda ter večna luč naj mu sveti. — Njegovega pogreba in sv. maše se je udeležilo veliko društvenih sobra-

li vsi taki plačniki, da bi jih moral list čakati po pol leta ali mogoče celo leto za naročnino. Že davno bi prenehal izhajati. In v mnogih slučajih ravno taki, ki tako le odlašajo z obnovitvami naročnine, po kakem slučaju nazadnje listu odnese dolg. Nekateri živijo, nekateri ko umrejo. Lepega dne se preselijo, listu pa ne sporo-če ne kedaj, ne kam. Z njim gre tudi več mesecev neplačane naročnine. Včasih izmed takih tudi kateri umre in kajpa da za dolg se nihče ne zmeni.

Zopet če takim ustavite list, takoj ko se naročnina izteče kako so hudi in kako se jezijo. Češ se teh par centov mi ne zaupate! Ali pa, če bi se dogodila pri datumu, ki določa naročnino pomota le za en sam dan, kako so hudi, kako hitro pišejo in oštevajo upravnika za tako pomoto. Do takega dostojnega opozorila so sicer upravičeni. Ampak, ko včasih kak tak potem sam odnese listu po par dolarjev na naročnino, je pa vse prav. Takrat se pa ne oglasi, takrat ne piše. To je pa pošteno. Čudni ljudje — čuden svet! Vsi taki bi se morali zapomniti, da so listu dolžni v vesti in po pravi- vi poravnati ves dolg za vsako številko lista, ki jo dobe po dnevu, ko jim poteče naročnina. Prosimo vse take, da naj te zadeve pravično premislijo in se ravnajo, kakor zahteva pravičnost in poštenost.

Ponovimo še enkrat, te opazke se ne tičejo tistih, ki se držijo reda pri obnavljanju in plačevanju naročnine. Tudi ne tistih, ki od časa do časa res ne morejo včasih ob določenem času plačati naročnine in prosijo Upravo, da se jih počaka. Razumemo, da pridejo mnogim take težave. Tudi teh se ne tiče. Tiče se le tistih, ki se že leta in leta ne morejo navaditi točnosti. Zlasti in posebno pa tistih, ki so nam tekom teh zadnjih osem let odnesli za več tisoč dolarjev dolgov na naročnini. Mnogi taki zdaj delajo in bi lahko odrinili na svoj dolg kak dolar, pa se tega v svoji "pravičnosti in poštenosti" ne domislijo. Te malo "pocukati" imajo namen te vrstice. Če imajo kaj vesti, naj store svojo dolžnost!

to, ki so ga spremili na zadnji poti.

Dalje je tukaj umrla tudi Mary Peček in sicer že meseca julija, v starosti 33 let, ki je zapustila dva sina in eno hčer. Poprej se je pisala Mary Hočevar, hči dobre Hočevarjeve družine. Bila je dobra gospodinja, kot so njeni starši dobri gospodarji, ki so radi vselej pomagali revežem, pa tudi našim slovenskim katoliškim ustanovam. — Naj še sporočim, da sta se letos poročila Mrs. Mihelič, vdova in vdovec John Gliha. Oba sta bila precej premožna in sta imela velika posestva. Želim jima obilo sreče in zadovoljstva. — Tako je sedaj na svetlo, bogati skupaj, reveži skupaj, po bodo reveži

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Poroka

Joliet, Ill. — Zadnjo soboto sta se poročila v slovenski cerkvi sv. Jožefa ženin Mr. Peter Smith in nevesta Miss Clara Pasdertz. Mlademu paru vse najboljše v zakonskem stanju!

Smrtna kosa

Chisholm, Minn. — Zadnjo sredo se je vršil spreved pokojnega Mr. Johna Vukoniča, 67 let starega, ki je umrl pred zadnjo nedeljo. Tu je bival od leta 1919, preje pa v državi Michigan. Pokopan je bil iz slov. cerkve sv. Jožefa na Kalvarija pokopališče, R.I.P.!

Proslava obletnice

Ely, Minn. — Društvo Katoliških Borštnaric, kateremu predseduje Mrs. John Slabodnik je zadnji teden obhajalo 13 letnico obstanka društva. Društvenice so imele skupno večerjo in zatem domačo zabavo. Društvo se lepo razvija in pod skrbnim vodstvom dobrih odbornic vsestransko napreduje.

Novi jugoslovanski vojaški atašej

New York, N. Y. — S parnikom "Saturnia" je te dni prispel sem s svojo soprogo novi jugoslovanski vojaški atašej polkovnik Mirko Burja, Slovenec, rojen v Šiški pri Ljubljani. Mirko Burja je bil prostovoljec v jugoslovanski vojski v Rusiji in je prišel s svojim polkom na solunsko fronto. Po vojni je končal vojaško akademijo in bil sprejet v generalni štab. Zadnje čase je bil pri deljen vojnemu ministerstvu v Beogradu, sedaj je bil poslan na jugoslovansko poslanstvo v Washington, D. C. in je prvi vojaški atašej jugoslovanske vlade v Ameriki.

Nov grob

Cleveland, O. — V St. Alexis bolnišnici je preminul, prevrten s sv. zakramenti, John Učakar, v starosti 71 let, ki je stanoval na Lake Ct. — Pokojni je bil doma iz vasi Preklo pri Moravčah in je prišel v Ameriko pred 40 let. Zapuščala žalujočo soprogo, tri sinove, in dve hčeri, v starem kraju pa brata in dva sestra. Pokopan je bil iz cerkve sv. Vida na Calvary pokopališče.

Poroka

Milwaukee Wis. — Nedavno sta bila v tukajšnji slovenski cerkvi sv. Janeza Evangelista poročena rojak Mr. John Kodritsch z West Walker St. in Miss Norma Miller. — Obilo sreče!

vedno ostali siromaki. — Naj bo dovolj za enkrat. Rojakom pa še priporočam, da si naroče naše katoliške liste, katerim želimo veliko uspeha in mnogo naročnikov.

Ignac Trunkel

TARZAN IN SLONOVI LJUDJE

(113)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Tarzan je bil v svojih dejanjih nepreračunljiv. Uvidel je, da na bojišču more pomagati in razpolagati samo sam s svojo močjo, češar pa nikakor ne zadostuje. Njegov namen je bil, da z večjim številom prisilci na pomoč Thudosovi armadi. Srečno je prišel do mesta in na severni strani preskočil zid.

Ko je bil enkrat za mestnim obzidjem v mestu, je stekel po zapuščenih ulicah v oddelku sužnjem in ujetnikov, kateri so bili z njegovimi prihodmi silno presenečeni. Ker so zaradi vojne bile straže že redke, je imel lahko delo jih premagati, nakar je odšel s Stanleyem v palačo, da so rešili Gonfalo.

Konaj je Gonfala videla da je prosta, je vsa vesela skočila. k Stanley Woodu in ga objela. Toda, tu ni bilo časa za objemanje. Tarzan je kaj hitro obrazložil položaj na bojišču polju in komaj deset minut potem, je že odhajal s svojimi novopridobljenimi čudnimi vojaki na pomoč Thudosovi in njegovi vojski.

Med novopridobljenimi vojaki, ki jih jih je Tarzan dobil, sta bila med prvimi tudi Spike in Troll. Četudi sta onalovazevala Tarzana, dokler je bil jetnik, sta sedaj upala, da ju z drugimi vred reši. Malo čudno je izgledala ta nova armada, zlasti po svojem neenakom orožju, toda borila se je prav hrabro.

POZOR!
Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnina potekla, obnovi jo in posreži listu!

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

PRVA NEDELJA V DECEMBRU

"Božje stvari so se naredile v gnusobo in človeškim dušam v pohujšanje (Modr. 14, 11)."

Ce bi posedel prav ves svet, ali bi ti mogel stalno pomagati? Ali bi ti resnično prinesel ta svet kako korist? "Bogastvo ne bo nič pomagalo na dan maščevanja (Prid. 11,4)". Ni nobenega dvoma, da se bodo mnogi bogatini pogubili ravno skozi in po svojem bogastvu. Enako pa bodo mnogi siromaki zaslužili nebesko kraljestvo s tem, da so potrpežljivo in voljno prenašali svojo revščino in siromaštvo. "Sin," je rekel Abraham bogatino v peku, "spomni se, da si ti sprejel dobroto svojo v življenju svojem, in ravno tako Lazarj slabo. Zda pa: on se tolaži, a ti se mučiš (Luk. 16, 25)." Ali ne pravi dalje nebeski Zveličar: "Laže je priti velblodu skozi iglo ušesce, kakor bogatino v kraljestvo božje (Marko, 10, 25)?" Pravi čudež je toraj, ako se bogatin izveliča. Časne stvari postanejo človeku v izkušnjo in pogubo, ker lahko zabi na

bogastvo boljšega sveta, ko preslastno uživa časne dobrrote. Juda je Spasitelj obsodil že pred sodbo. Ta Juda Iskarriot pa si je nakopal svojo pogubo s tem, da je strastno ljubil denar. Najprej je kradel Zveličarju na skrivnem (Jan. 12, 6), in končno je prodal svojega Gospoda za ubogih trideset srebrenikov; zato "bi mu bilo bolje, da bi se ne bil rodil (Mat. 26, 24)," kar pač pomeni, da je pogubljen. Ali ga ne posnemajo prav mnogi? Časne stvari ti nudijo le nekaj časnega, kaj drugega ti sploh ne morejo. Ali je v tem kaj trajnega in stalnega? In koliko se moraš truditi in si prizadevati, da iztisneš iz njih celo to malenkost! Nasprotno pa, ako resno želiš, biti prijatelj božji, uživati vse njegove dobrrote in imeti mir v svoji duši, kako lahko vse to pridobiš.

Ako hrepeniš po božjih rečeh, jih tudi že uživaš, to gre vse obenem. Po enem in istem potu prideš do dvojnega dobčka.

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Šolstvo v Tržaški pokrajini

Ob slavnostni otvoritvi novega šolskega leta na gimnaziji "Dante Alighieri" v Trstu je podal sedanjí šolski skrbnik Reina sledečo sliko šolstva v tržaški pokrajini:

Tržaška pokrajina ima celotno 351.595 prebivalcev, od katerih odpada preko 262.000 na tržaško občino. Ostalo o zemlje se deli na dva dela: na vzhodno Furlansko, ki je sprično tamošnjih ladjedelnic in tovarn letal gosto naseljeno, a ima prav zaradi tega močno fluktuatno prebivalstvo, ter na tržaški Kras, ki sega prav do državne meje in je redko obljudeno.

Tržaška pokrajina ima tri šolska okrožja, katerim načeljujejo šolski nadzorniki: Trst, Tržič in Postojna, z skupno 19 šolskimi ravnateljstvi.

V pokrajini je 30 občin in 188 šolskih sedežev.

Celotno je nekaj manj kakor 1000 učiteljev, in sicer 280 učiteljev in 640 učiteljice. Učencev na ljudskih šolah je vsaj vpisanih 30.376 (15.779 dečkov in 14.597 deklic.) Šolska poslopja v splošnem zadovoljujejo, treba bi bilo še 144 razredov, da bi odpadel pouk v turnusih. Otroških vrtec je 59 z 107 oddelki. Te vrtee združujejo ob čine, verske kongregacije, industrijska podjetja, privatniki in Italija Redenta. — Sama tržaška občina ima 70 oddelkov. Vrtee obiskuje 5000 otrok, v starosti od tretjega do šestega leta.

Poleg ljudskih šol in vrtec obstajajo še: 34 šol za analfabete, 25 tako zvanih podeželskih šol, 10 zasebnih in 6 ekvipiranih šol (med temi ena židovska) z skupno 800 učenci.

Šole imajo 29 učiteljskih in 119 otroških knjižnic.

Okoli 5000 otrok dobivajo hrano v šoli. 90 šol ima radioaparate.

Analfabetizem se ceni na 8 odstotok.

Večja tatvina živorebrne rude odkrita

Večji tatvini rude so prišli na sled tudi letos. Glavnega tatua so prijeli in zaprli. Pri zasliševanju je obljubil, da bo pokazal svojo žgalnico, če ga popeljejo na lice mesta. V spremstvu rudniškega uprav-

nika inž. Riccija, poročnika orožnikov in štirih organov javne varnosti, ki so bili dobro oboroženi, so se podali na pot čez Tičnico k Gladkim skalam. V skrivališču je lastnik razkazoval svoje naprave za žganje rude, ki so bile zelo enostavne, ki pa so kljub temu dale prav lepe uspehe, kar je potrdil tudi inž. Ricci. Gospodje si seveda niso upali k napravam misleč, da so nevarne pasti in peklenjski stroji. Ko so se vračali proti mestu je tat izbral ugoden trenutek, se pognal z vso silo po strmini, se odbijal od drevesa do drevesa in se tako kril in umikal kroglam, ki so žvižgale za njim in vse zgrešile svoj cilj. Odnesele je zdravo kožo. Za beguncem je bila poslana vsa policija in orožništvo. Zasedli so mejo misleč, da bo skušal pobegniti preko. Toda trud je bil zaman, izginil je iz našega okraja in z njim tudi vsaka sled za ostalo družbo. Tatvina je postala nepojasnjena kljub aretacijam ki so bile nato izvršene.

Zlatomašnik Shejbal

V petek, dne 20. oktobra zjutraj je v goriškem sanatoriju sv. Justa mirno v Gospodu zaspal zlatomašnik Josip Shejbal. Prejšnji dan so ga pripeljali iz visokih Stržič pod Črno prstjo, kjer je zadnja leta pastiral, v sanatorij, v naslednje noči proti jutru je že vdano izdihnil. Rajni je bil po rodu Čeh. Rodil se je l. 1865 v Čisti na Češkem. Prvo sv. mašo je pel 28. julija 1889. Potem je kaplanoval v Cerknem, bil za vikarja na Ponikvah, za kurata v Kalu in l. 1905 je prišel v Borjano, kjer je vneto sodeloval skoraj 30 let. Leta 1936 je odšel na Pečine, od tu pa v Stržiče, kjer je stopil v pokoj in kjer bo sedaj v miru počival. V lepoti naših gora bo molil tudi za svojo nesrečno domovino, katero je z vso dušo ljubil in nad katero ni nikoli obupal. — Pokojni je bil zgleden dušni pastir, ki je živel v prvi vrsti svojemu visokemu poklicu. Bil je skromen, tih značaj, ki je le redko iskal družbo. Letos je čisto na tihem na Sv. gori praznoval svojo zlato mašo, za Stržiče, kjer je živel zadnja leta, je zelo skrbel, zlasti

mu je bila na srcu lepota hiše božje. Požrtvovalno je zasnoval misel, da je prijazna gorska cerkev dobila orgle in je tudi velik del stroškov prevzel sam. Hvaležni duhovljani so zato z iskreno ljubeznijo ustregli njegovi tihi želji, da bo počival tam gori v svetem planinskem miru. V soboto popoldne so ga pripeljali z avtom do podnožja Črne prsti v Hudojužno, od tu so ga potem z vozom spravili v stržiški farovž, kjer so po domačih običajih zanj molili in peli.

KRATKE NOVICE

Žalostna vest. Gosp. Franc Malalan, dekan v Opu v Istri, je bil pred dnevi od tozadevne prefekturke komisije v Pulju obsojen na tri leta konfinacije. Kaj je priložbeni dekan zagrešil, da je puljska policijska oblast položila nanj svojo roko, nam ni znano. Ljudstvo se tega koraka gotovo ni razveselilo.

Strašna smrtna nesreča. V Dobravljah v Vipavski dolini se je pripetila huda nesreča, ki je zahtevala smrt mladega gospodarja. Zadnje sredo, 18. oktobra, koj po kosilu, se je odpeljal 33 letni posestnik Milan Rustja iz Dobravlj s kolesom na polje k delu. Za njim je pribobnel tovorni avto s priklopnim vozom. Iz še nepojasnjenih razlogov je priklopni voz podrl nesrečnega Milana in ga na mestu ubil.

Ljudstvu v žalost, nekaterim v tolažbo. Doznali smo neprijetno novico, da bo z novembrsko številko prenehal izhajati verski mesečnik "Svetogorska Kraljica" v Gorici. Kakor znano, so list dobili franciškanj na Sv. Gori za dobo poldrugega leta, ko so se praznovala slovesnosti v spomin štiristoletnice, kar se je Mati božja na Skalnici prikazala slovenski pastirci Urški Ferligoj iz Grgarja. Ker je bil ta 400 letni jubilej 8. oktobra uradno zaključen, je oblastvo odredilo, da mora biti ukončen tudi list. Zato se bo list z novembrsko številko posleval od svojih desetisoč slovenskih naročnikov, ki so se bili v tej kratki dobi zgnili okrog njega. Velika je škoda, ki jo utrpimo z izgubo tega lista.

Sežana. Umrli je tukajšnji posestnik in restavratorec g. Ludvik Mahorčič, star 64 let. Pokojnik je bil znana osebnost, dolgo vrsto let vodilni kraški magnat. Bil je dlje časa tudi župan.

Nagrobni spomenik slovenskemu pisatelju in dekanu msgr. V. Beletu. V nedeljo, dne 22. okt. je bil na pokopališču v Šempasu postavljen nagrobni spomenik prerano umrlemu slov. pisatelju in kanalskemu dekanu msgr. Beletu, ki počiva tam v varstvu vitovske Matere božje ob strani svojih staršev. Nagrobnik je okusno umetniško delo.

Dva grobova. V Gorici je umrla gospa Marija Klede, žena čevljarkega mojstra. Dosegla je 67 let. Bila je skrbna mati, ki je lepo in zavedno vzgojila svojo družino. — V Črničah na Vipavskem je vdan v božjo voljo izdihnil svojo blago dušo tamošnji 75 letni trgovec in posestnik g. Andrej Peršič.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1831 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

OBISKAL FRONTO

Francoski predsednik Lebrun je pred kratkim obiskal fronto in slika ga kaže, ko se razgovarja z družinami, ki so še ostale v ogroženih krajih.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Lep jubilej

V Kranju sta pred kratkim slavila 40 letnico poroke Mihael in Marija Lužar. Jubilarita sta kljub 70 letom starosti čila in zdrava ter med meščanstvom poznana in priljubljena.

Ogenj

Posestniki Jožefi Žižkovi iz Rance ob Pesnici je zgorelo gospodarsko poslopje z vsem inventarjem. Gasilec se je posrečilo le to, da so obvarovali, da se ogenj ni oprljal sosednjih objektov. Škode je kljub temu do 100.000 dinarjev.

Obstrelil se je

V ljubljansko bolnico je bil pripeljan 20 letni Franc Bleiweis, sin gostilničarja iz Izlake v občini Zagorje. Fant je bil na lovu. Lovski psi, katerih je bilo več, so nekako prišli med seboj v nesoglasje in so se začeli med seboj grizti. France jih je hotel pomiriti, a je, ko je tekel proti njim, padel. Pri tem se je sprožila puška in ga smrtno zadela v trebuh.

Ogenj

V Gornjih Pletarjih na Dravskem polju je ogenj uničil dvema posestnikoma kolarnice z vso krmo in drvni. Prizadeta sta J. Medved, po domače Krnee in A. Planinšek, po domače Bombek. Škoda je velika.

Dve nesreči

V ljubljansko bolnico je bila pripeljana Brigita Dežmanova, služkinja v Janševi gostilni v Mojstrani. Ko se je peljala s kolesom, je tako nesrečno padla, da je dobila hudo notranje poškodbe. — Prav

tako je moral iskati pomoči v bolnici brivec Rudolf Bacar z Ježice, ki je padel z motornega kolesa in se močno poškodoval.

Ogenj

Pri Sv. Miklavžu pri Ormožu je zajel ogenj tamošnje župniško gospodarsko poslopje. Bila je velika nevarnost, da se vname tudi župnišče in celo cerkev, ki je v bližini. Le z največjo težavo se je posrečilo gasilec, da so to preprečili. Škode je nad 45.000 dinarjev.

Krave so mu ukradli

Posestnik iz Zamladince pri Križevcih je bil nekega jutra silno presenečen, ko je stopil v hlev in ni tam več našel svojih najlepših dveh krav vrednih nad 5800 dinarjev. Ukradli in odpeljali so mu jih ponoči neznan tatovi.

Usoden spor

Aleksander Korošec, natakar iz Maribora se je po odpustu od orožnih vaj sprl z nekim svojim tovarišem v Ptuj. Ta je pograbil nož in ga zasedil Korošcu v trebuh. Težko poškodovanega so odpeljali v ptujsko bolnico.

S kropom ga je polila

Na Pristavi pri Šmarju je neka vinjena ženska polila 66 letnega posestnika Ferdinanda Gaberška s kropom in mu prizadejala hude poškodbe po glavi in pravih, da so ga morali oddati v celjsko bolnico.

Ženska inženir

Na tehniški fakulteti ljubljanske univerze je bila diplomirana za inženirja arhitekta Draga Kodričeva iz Krške vasi pri Brežicah.

Božična darila

svojim domačim v stari kraj bo prav, da letos pošljete malo preje, kakor ste druga leta. Voje homatije v Evropi povzročajo zakasnitve pri parnikih in železnicah, itd. Zato, da bodo vaše božične pošiljke dostavljene do zaželenega časa je prav, da letos kak teden ali dva, iste preje opravite, kakor ste jih preje v normalnih mirnih časih. Mi pošiljamo denar v Jugoslavijo in Italijo redno po dnevnem kursu. Včeraj so bile naše cene:

JUGOSLOVANSKI DINARJI:	ITALIJANSKE LIRE:
Za \$ 2.50 100 Din	Za \$ 3.15 50 Lir
Za \$ 4.80 200 Din	Za \$ 6.00 100 Lir
Za \$ 7.00 300 Din	Za \$ 11.85 200 Lir
Za \$ 9.20 400 Din	Za \$ 17.25 300 Lir
Za \$ 11.25 500 Din	Za \$ 28.00 500 Lir
Za \$ 21.75 1000 Din	Za \$ 55.50 1000 Lir
Za \$ 43.00 2000 Din	Za \$ 109.00 2000 Lir

V ameriških dolarjih zdaj ni mogoče nakazovati pošiljk. — Pri višjih svotah se dovoli popust. — Radi zmeđenih razmer v Evropi je možno, da tu in tam kaka pošiljatev zakasni, vendar kolikor je mogoče, se pošiljatev točno dostavljajo v Jugoslavijo in Italijo.

Vse pošiljatev naslovite na:

JOHN JERICH

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

MED ROJAKI V MINNESOTI

J. J.

(Dalje)
Doživši pa v Kurji vasi še druge zanimive pristne slovenske idile. Delal se je ravno mrak, ko sva skončala z agitacijo. Po Kurjevaških bulevardih sem začel kravje zvonice, kakor v domovini. Se ozrem in vidim korakati skupino krav, za njimi pa male deklice, kakor pastarice. "Glej no glej, tu imate pa zopek košček Slovenije." — "Ja, tod kar pasemo, kakor doma v staslem kraju," me je poučila zastopnica. Zame je bilo vse to res prav zanimivo.

Isti večer sem še obiskal preč. g. župnika Father Pirnata, katerega že kakih 16 let nisem videl. Postal se dosti ni, le zastaven je bolj. Drugače se mu pa vidi, da mu teče življenje na prijaznem Evelethu prav zadovoljivo. Razgovarjala sva se o tem in onem. Nato mi je prijazni gospod poiskal še zanimive in važne zgodovinske podatke za Novi Svet, n. pr. kdaj so Slovenci zgradili farno cerkev, kdo so bili prvi Slovenci poročeni v lastni cerkvi, prvi krsti, prvi pogrebi, itd.

V župnišču sem se srečal tudi z preč. g. Antonom Pirnatom, ki župnišče Slovakom v Toledo, Ohio. Prav simpatičen gošpod, s katerim sva se precej razgovorila o razmerah v stari domovini. S tem sem zaključil četrtlet 19. oktobra.

Drugi dan sem jo mahnil na Virginijo
Tja sem jo mahnil že drugi dan z Eveletha radi tega, ker sva z Mrs. Kastelic naredila tak načrt, da naj skončam v petek agitacijo na Virginiji, potem bova pa v soboto in nedeljo znova napadla Eveleth. Strategičen načrt je bil to in se je dobro obnesel.

Mesto Virginia šteje blizu 12 tisoč prebivalcev in je nekako središče v tej okolici. Od Eveletha je komaj dobre tri milje severno bolj v nižavi. Slovencev na Virginiji ni posebno veliko. Dosti nad 25 slovenskih družin. Morda je nekaj več družin, ki so nekatere že iz tu rojene generacije, nekaj pa pomešanih hrvaško slovenskih družin. Okrog devete ure sem se javil pri Mrs. Angeli Schneller, naši zastopnici na Virginiji. Pozdravila me je ona in njena mama, ki biva pri njej. Medtem, ko sva se z njeno mamo pogovarjala o starem kraju in pa o revmatizmu, kateri jo muči že dalj časa in je že tudi mene parkrat napadel, se je Mrs. Schneller odpravila in mahnila sva na agitacijo. Kar dobro je šlo. Na potu sem srečal še celo rojaka iz rodne župnije Mr. Antona Zupanciča, ki je doma iz Vrha pri Novem mestu. V Ameriko je odšel že leta 1894, takrat že, ko sem jaz še le komaj na svet prikukal. Pa se mož še vse spominja, kako je bilo, ko je fantoval tam doma v mladih letih. Zda je v mestni službi na Virginiji in ima v oskrbi mestne ceste. Na to sva obiskala še preč. g. Johna Kauška, pomožnega župnika v Virginiji. Simpatičen mlad blag gošpod je to. Doma je iz Eveletha, kjer ima še drage starše, brate

in sestre. Dosti odličnih družin sva obiskala in marsikaj zvedela, kar je važno z zgodovinskega stališča za slovensko javnost. Po kosilu sva začela z agitacijo na severni strani mesta. Tam je več naših družin. Tu živi Mrs. Rose Novak, rojena Škrabec, p. d. Roviščekova iz Hrvače pri Ribnici, ki je nečakinja pokojnega slovenskega zikoslovca znanega patra Stanislava Škrabeca. Obiskala sva še mnoge druge, nazadnje pa sva prišla k rojaku Mr. Johnu Matko. Našla sva ga v "blaženem stanju" spečega na zofi. Tako sva bila neobzirna, da sva ga zbudila, kar se mi je zdelo nepravilno. Mr. John Matko je orjaške postave, kakor ustvarjen je za kakega ameriškega policaja. Gorje mu, kdor bi mu padel v roke. Mrs. Schneller mi pokaže na stene: "Poglejte, take-le reči zna pa Mr. Matko delat." — "Krasne umetne rezbe so to, ki jih je Mr. Matko izrezal vseh mogočih oblikah. Tam je altarček, tam krasen križ, tu krasna polica, tu krasni okvir tam krasna košarica, zopet druge krasne skrinjice. In vse tako natančno do lasu zenačeno in izrezano. Kaj takega more napraviti le skrajno potrpežljiv človek, drugače bi se mu vse polomilo. Razlagati je nam začel koliko ga stanejo načrti za take stvari, koliko material, kajti za take rezbe mora biti poseben les. Res prav zanimivo. Izjavil sem in prepričan sem, da njegova dela so vredne svojega denarja. samo ko bi mogel iste predstaviti takim ljudem, ki taka dela znajo ceniti in jih hočejo imeti. To je umetnina, ki je nekaj vredna. Predno smo se poslovili smo zagledali še krasno harmoniko. "Kaj muzikant ste tudi?" — "Seveda, pa še kako dobro igrat," pripomni spremljevalka. Že je imel John harmoniko v rokah, pa ne tisto neko drugo še boljšo in v istem trenutku je zapela harmonika, John pa je začel tisto:

"Moja dekle je še mlada..." Šlo mu je od rok in po taktu, da je malo manjkalo, da nismo začeli vsi poskakovati. Glej jih naših veselih Slovencev, kako so veseli! V skromnih razmerah živijo, pa so vselega srca, ker so dobri fejsi ljudje iz lepe Slovenije doma. Slovenska duša je vedno vesela, ker je poštena, ker je iskrena in pravična.

Mrak se je že delal, ko sva z Mrs. Schneller končala agitacijo za Novi Svet. Dobila sva jih lepo število okrog 13 novih, kar je za tako malo naselbino kar zadovoljivo.

Poslovili smo se in odšel sem nazaj proti Evelethu, kjer smo imeli določeno soboto in nedeljo.

(Dalje prihodnjič)

Najnovejše vesti najdete v dnevniku "Am. Slovenec"!

Listen to and Advertise over
PALANDECH'S YUGOSLAV RADIO
Folk Songs and Music
Tamburitza Orchestra
Station WWAE, Every Sunday 1 to 2
536 S. Clark St., Chicago -- Har. 5095

300 SVETIH MAŠ LETNO
v življenju in po smrti, so deležni člani "Mašne zveze za Afriko". Člana rina enkrat za vedno 25c za vsako osebo, živo ali umrlo. — Naslov:
DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA
za afriške misijone,
7524 W. Pine Boulevard, Dept. L, St. Louis, Mo.

M. KLARICH & SON
STAVBENIK IN KONTRAKTOR
3121 So. Parnell Avenue,
CHICAGO, ILL.
Telefon Calumet 6509

GRADIMO
nove hiše, velike in male, prenavljamo hiše in razna poslopja. Gradimo garaže, popravljamo porče. — Sprejemamo mala in velika dela. — Delamo načrte za nove hiše, kakor tudi načrte za prenove in poprave.

Ukrajina joče

ALEKSIJ
PELIPENKO

Šele v petek okoli poldneva se je zopet prikazalo sonce, krasno in brez madeža, prijazno in veselo, kot da bi se sramovalo dolge odsotnosti in bi hotelo to zopet popraviti. Muhe in metulji so zleteli iz skrivališč in plesali. Voda v cestnih mlakah je že iskala najmanjše zemeljske luknjice, da bi se hitro skrila.

Še nikoli v življenju ni bilo sonce župniku Nikandru tako prijetno, kot ta dan. Nadvse vesel je tekkel po dvorišču sem in tja in si ogledoval nebo od vseh strani. Nobenega oblaka ni bilo več videti. Zvečer je poslal k cerkvenemu starešini v vas prošnjo, da bi si ogledal njegovo seno.

"Duhovni oče," — je dejal cerkveni starešina, ko je prišel v soboto v župnišče, "seno je suho kot smodnik. Dobro bi ga bilo domov spraviti."

Župnik si je mel roke. "Dobro si povedal in se ti zahvalim za to pot. Prosim, sedi za mizo in se pokrepčaj. Pot je dolga."

Cerkveni starešina je sedel in odrezal velik kos slanine. "Očka," je govoril prigrizujoč slanino, "povedati vam pa vendar moram, da so vrane v Voroni-dubini zelo nemirne in lepo vreme tedaj ne traja dolgo. Dobro bi bilo, če bi seno že jutri spravili domov!"

"Tako meni, da bi ga že jutri spravili domov? Jutri je vendar nedelja!"

Župnik Nikander je poskočil, hodil po sobi sem in tja in mislil, kaj bi se lahko vse do ponedeljka zgodilo. To, da so vrane v Voroni dubini nemirne, pomeni gotov dež. Kako bi rešil seno?

"Nikak greh ni," je dejal po zrelem prevdaru, "delati za kruh in krmo za človeka in žival, tudi če je nedelja. Božje darove obvarovati pred uničenjem je vedno prav in v najslabšem slučaju bo ljubi Bog ta greh odpustil."

"Potem pustite jutri zjutraj vse na delo, očka, da bodo spravljali seno, potem boste pa imeli mir," je rekel cerkveni starešina.

"Prav imaš, dragi prijatelj, in sedaj prav mislim, kako bi to najbolje izpeljal. Mislim, da je najboljša, da greš ti po vasi in jim naročiš, da pojdejo jutri zjutraj k senu. Zato pa naj pridejo vsi starejši ljudje in otroci v cerkev. Jutri bom imel svečano bogoslužje in tudi pridigo bom imel."

"Pridigo," je vprašal cerkveni starešina začudeno in skoro se mu je v grlu zataknil kos slanine. "Očka, vi boste pridigali?"

"Da, to bom storil k večji slavi božji. Če grede drugi že v nedeljo na delo, da bi bilo izravnano, če je to greh."

Še dolgo je cerkveni starešina majal z glavo, kajti, da bo župnik Nikander pridigoval, mu ni šlo v glavo. Kar je v Volodivki, ni imel župnik še pridige. Imel je pa zato ni, ker ni hotel pridigovati svojim ljubim ukrajinskim rojakom v ruskem jeziku, ki ga je sovražil. Bil je namreč uradni predpis, da je treba v cerkvi rusko pridigovati. O božiču je pozdravil svoje vernike kratko po ukrajinsko: "Pozdravljeni, ob priliki božičnega praznika! Bog nam daj doživeti tudi novo leto!" — Ob začetku leta je rekel: "Pozdravljeni ob priliki Novega leta! Bog nam daj še doživeti Veliko noč!" — In ob Veliki noči je pozdravil vernike še krajše, ponovil je

trikrat: "Kristus je vstal!" — Razen teh pozdravov ni župnik Nikander še nikoli govoril v cerkvi.

Zato pa je bil cerkveni starešina tako začuden. Povedal je torej to po celi vasi in vse je postalo nestrpno. Očetje in matere so naročali svojim otrokom in starčkom: "Pazite dobro, kaj bo župnik Nikander pridigoval!" — Saj bi same najraje slišali.

Župniku Nikandru pa ni bilo prav prijetno zaradi obljube in jo je prav za prav obžaloval že takoj, ko jo je izrekel. Toda ni mogel več nazaj. Pridigo je moral imeti. Najbolj pa ga je jezilo v njegovem ukrajinskem čustvovanju, da bo jutri moral kot kakšen dijak rabiti ruski državni jezik.

Prva pridiga župnika Nikandra

Vsa vas je ležala že v globokem spanju, le župnik Nikander ni še miroval. Po sobi se je sprehajal sem in tja in premišljeval, kaj bi vendar zjutraj povedal. Čim bolj je mislil, bolj je bil hud nase zaradi nepredvidne obljube. Končno je sedel za mizo, vzel polo belega papirja in začel pisati pridigo. Ne da bi dosti pomišljal, je napisal: V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Moji ljubi bratje in sestre! — In že ni vedel več naprej ter je grizel peresnik. Začel je zopet hoditi po sobi in premišljeval in spet sedel. Pisati je hotel, da je pravzaprav greh delati v nedeljo. Toda v istem hipu mu pa šine druga misel v glavo. Urno je zapisal: "Služite Bogu v spoštovanju in veselite se." Naprej pa zopet ni šlo. Ponovno je začel tekati po sobi.

Vendar se je kmalu domislil. Sedel je za mizo, napisano prečrtal in počasi pisal: "Človek ni radi sobote, temveč sobota radi —". Tedaj se pa spomni, da bi ga njegovi verniki iz Volodivke lahko napačno razumeli. Mislili bi, da hoče uvesti praznoverje sobote kot je pri Judih navada. Zato jih je pa v nedeljo poslal na delo.

Bilo je strašno! Župnik Nikander je začel zmerjati one, ki so si izmislili pridigovanje. Posebno je bil jezen na cerkvenega starešino, ker je njegovo edino nepredvidno besedo tako hitro raznesel po vasi.

Od teka in premišljevanja zmučen, je strgal tudi novo polo in šel spat. V cerkvi bo povedal, kar mu bo pač prišlo v glavo.

Glasno zvonjenje ga je zbudilo v nedeljo zjutraj. Urno je vstal in šel k oknu pogledat po vremenu. Sonce je žarelo v rosi travnikov in vrtov, in je že pripekalo ter je bilo zelo vroče. To se župniku Nikandru nikakor ni dopadlo.

Na cesti je videl veliko gručo ljudi, oboženih z vilami in grabljami. Šli so na delo na njegov travnik. Tedaj se je zopet razveselil. "Prav je, ljubi otroci, ljubi Bog bo dež že še zadrževal."

Že je potrkal cerkveni starešina in vstopil.

"Očka," je dejal, "ljudje so šli na travnik in se bodo pomujali, kajti slabo vreme se bliža. Sinoči je moj prašček nosil v rilcu slamo in danes je sonce prej vzšlo, kot je navada."

(Dalje prih.)

"Amerikanski Slovenec" in terih bi ne smela biti nobena "Novi Svet" sta lista, brez katere slovenska družina!

NAŠI ZASTOPNIKI

pri katerih si lahko naročite lista "Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet", ali za iste obnovite naročnino.

COLORADO:

Canon City, — Ana Susman.
Colorado Springs, — M. Kapsch.
Crested Butte, — Martin Težak.
Denver, — G. Pavlakovich.
Leadville, — Math Jamnik, Miss Mary Klun.
Pueblo, — Josephine Meglen.

ILLINOIS:

Argo, — John Poljak.
Aurora, — Mary Fajfar.
Bradley, — Rose Smole.
Chicago, — Jožef Fajfar.
Joliet, Rockdale in Lockport, — John Kramarich.
La Salle, — Anton Strunkel.
North-Chicago-Waukegan, — Gabriel Drašler, Frank Ogrin in Andrew Kosir.
Oglesby, — Frank Jerin.
Ottawa, — Mrs. Katherine Bajuk.
Pullman, — Martin Golobich.
Standard, Granville, — Joseph Bragar.
So. Chicago, — Ant. Bakse, C. Gernik, Mrs. Agnes Mahovich.

INDIANA:

Indianapolis, — Frank Urajnar.

KANSAS:

Franklin, — John Dobravec.
Kansas City, — Peter Majerle in Joseph Kostelec.

MICHIGAN:

Ahmed, — Mrs. J. Hribljan.
Detroit, — Steve Potočnik.
Harrieta, Boon, Cadillac in okolica, — Mark Badovinac.
Calumet, — Jos. Sustarsich.
Iron Mountain, — Frank Richtarsich.
Manisteville, — Anton Krašovec.

MINNESOTA:

Aurora, — E. Smolich.
Biwabik, — Mrs. Mary Delak.
Chisholm, — Frank Laurich.
Ely, — John Otrin, Jos. Peshell.
Eveleth, — Johana Kastelic, Antonia Nemgar.
Gilbert, — Frank Ulčar.
Greaney, — Katarina Kochevar.
Hilbing in okolica, — Joe Zaic.
Keewatin, — Mary Kolar.
Leeneth in Spruce Location, — Anton Pene.
New Duluth, — M. Spchar.
McKinley, — A. Hegler.
Rice, — Rev. John Trobec.
Sauk Rapids, — John Burgstaler.
Soudan, — Frances Loushin.
Virginia, — Angela Schneller.

MONTANA:

Butte in Walkerville, — Mary Kotze.

OHIO:

Barberton, — Frank Smole.
Bedford, — Frank Stavec.
Bridgeport, — L. Hoge.
Cleveland, — Za Collinwood, St. Clair pri Sv. Vidu in okolicu, Euclid in Nottingham, — je zastopnik Mr. John

Prisel, — Za Newburg in okolicu Mr. J. Resnik, Rev. J. J. Oman in Anna Gliha.
Euclid in Nottingham in okolica, — Matilda Rupert.
Conneaut, — Angela Berus.
Lorain, — Justina Paul.
Gard, Niles, Youngstown in vsa okolica, — John Dolcič.
Petersburg, — Mary Ohlin.

PENNSYLVANIA:

Aliquippa, — Ant. Habich.
Beading, — Nikolaj Simonich.
Bessmer, Universal in okolica, — Frank Kokal.
Braddock, — Joseph Lesjak.
Bridgeville, Presto, Cuddy, Morgan, Beading in Sygan, — Mary Useničnik.
Bulger, — S. Jenko.
Burgetstown, — John Pintar.
Cairnbrook, — Angela Statkovič.
Farrell, — Anna Lumpert.
Forest City, — Mrs. Mary Grum.
Homer City, — Pavel Novosel.
Houston, — Michael Tomičič.
Imperial, — John Jamnik.
Johnstown, Conemaugh in okolica, — Matt Ključevšek.
Lawrence, — Carolina Rosman.
Morgan, — M. Dernovšek.
Pittsburgh, — Jos. Bahorich, Mrs. Mary Cadonič.
Steelton, — Doroteja Dermič, Ana Lopert.
Strabane, Canonsburg in okolica, — Anton Tomičič.
Moon Run, — Jacob Drašler.
Olyphant, — Mary Zore.
St. Marys, — M. Aufderklam.
Vanding, — Frank Pancar.

WISCONSIN:

Greenwood, Marshfield in Owen, — Jos. Rakovec.
Kenosha, — Mrs. Mary Vidmar.
Milwaukee in West Allis, — Mrs. Rose Deželan.
Sheboygan, — John Udovitch, in Marie Prislund, Johana Mohar.
Willard, — Frank Perovšek in Ludvik Perušek.

WYOMING:

Kemmerer, Sublet, Diamondville, — Konšt. Podlesnik in F. Rosenstein.
Rock Springs, — Uršula Ivsek.

MISSOURI:

Harviel, Neelyville, Naylor in Poplar Bluff, — John Breznik.

PO RAZNIH DRŽAVAH:

Fontana, Calif. — Joe Skubic.
San Francisco, Calif. — Mrs. K. Cesar.
Bridgeport, Conn. — Štefan Horvath.
Little Falls, N. Y. — Amalia Furlan.
Brooklyn in New York, N. Y. — Anton Anžlovar.
Enumclaw, Wash. — Jos. Rihter.
Renton, Wash. — Thomas Rihter.
Helper, Utah, — A. Topolovec.
Valley, Wash. — Mary Swan.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podpora organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE ŽE 46. LETO.

Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4.450.000.00.

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 119.80%.

K. S. K. Jednota ima nad 35.000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 185.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 46-letnega obstanka \$6.960.000.00.

GESLO K.S.K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Če se hoče zavarovati pri dobri, poštenu in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruje za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje se lahko od \$250.00 do \$5000.00 posmrtnine.

V Mladinskem oddelku K.S.K.J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovalnina v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovalnina v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruje se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asesmentov. Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te močne in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoča h K. S. K. Jednoti. Kjeroli še nimate društva, spadajočega k tej katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljnja pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 508 N. Chicago Street, Joliet, Illinois.

Pisano polje

J. M. Frank

Slovani se znajo, kakor so znali. Ko je izbruhnila v Rusiji oktoberska revolucija, je bilo dosti živčevja na veleposestvih. Trenotno oblasti ni bilo, vsak je bil sam sebi oblast. Lahko bi bili vzeli vse živčevje in se ga poslužili. Ne. Požgali so do tal, uničili, zrušili, pomorili, kar jim je prišlo pod roke. V kratkem so crkali od lakote.

Poljaki so bili slabo prekrbljeni z modernim orožjem, ko je prihrul izvrstno oboroženi Nemec. Bile so vesti, da so se na več krajih hrabro borili, celo zeno so bile prave levinje. Varšava ni barbarizem, kakor bi Nemci radi dopovedali svetu, junaštvo je, dasi je bilo brezupno. Imeli pa so do dva milijona vojakov. Nad milijon vojakov je nekam izginilo, da nihče ne ve, kam. Puško v koruzo. Ko bi bilo sloper Slované, ne zoper Nemce, stavi, da bi bilo, kakor je bilo pri poljskih legijah, ko je šlo 1. 1914 najprej zoper Ruse.

Slovaki so se uradno zahvalili Hitlerju za pomoč zoper Poljake. Morda je šlo za par vasi pri meji, bi bilo vse eno, ali poljske ali slovaške, zdaj so baje slovaške, v resnici vse nemške, pa je dosti več, ker niso ostale ali postale poljske. Le Slovak, le Poljak... nikoli Slovan, pa gre vse parafur v nemški žakelj.

Na Hrvaškem je prišlo do nekaj — slobode. Ampak niti dr. Maček nima dosti besede več, ker vsak bi rad delal, kar in kakor se mu poljubi. Uprli se je ves polk in pomoril do 50 civilistov in požgal, da je bilo — veselje. "Svoboden naš rod, na svoji zemlji svoj gospod..." Farsa.

Knezi Radziwili so imeli do 70 tisoč akrov zemlje tam nekje med Rusini. Razdeliti se mora. Pa dobro. Ampak vso družino so pomorili. Seveda bodo rekli, da so se ustavljali z orožjem. Kadar gre Slovan nad Slovana, se mora dati pobiti ko muha na mizi.

Ko so prišli novoizvoljeni (?) Ukrajinci v Moskvo, so bili navdušeno pozdravljeni.

Ne kritiziram, ker iz stališča narodne ohrambe ruska okupacija ni bila preslaba, ako Rusinov ni mogel Nemec požreti. V "parlamentu" so izrazili hvaležnost do Stalina, ker jih je osvobodil. Well, počakajmo malo, kako jih bo Stalin "tretal." Ko so se 1. 1920 boljševiki bližali Varšavi, je poljski kmet Dombal v sejmju poudarjal, da prihajajo kot osvoboditelji. Morali so se vrniti, Dombal je šel po nekaj let med nje, pa so ga — likvidirali isti osvoboditelji.

V Moskvi je stopil dne 15. oktobra v veljavo zakon, ki odloča 38 tisoč komisarjev za širjenje ateizma med vojaškinjo. Ali dozdaj še niso mogli prežeti z ateizmom vojakov, ki morajo v vsakem oziru plešati, kakor jim muzicirajo? In kdo je na čelu te trume komisarjev? Šestnajstletni fantek Semjen Vorošilov, čigar odlika bo pač le, da je sin vojne-ga komisarja Vorošilova. Silna inteligenca se bo priduševala, da ni Boga, ko je celo največjim modrijanom pri tem sape zmanjkalo.

Morda je fantek Vorošilov dokaz, kakšni kerlici so Slovani tudi pri — ateizmu? Izgleda tako.

Na nemški gimnaziji smo se z Nemci večkrat hudo spopadli pri verskih vprašanjih. Ampak debate so bile vsaj kolikor toliko še znanstvene, dasi pogostoma klaverne, ker pač le tajenje.

Prišel sem pa na prvi shod slovenskih abiturientov. Menda je bil tudi zadnji. Preko verskih vprašanj shod ni mogel. Uradno je še šlo nekako. Pri poslovnem "komersu" pa je izbruhnilo. Slovenski fantički, kakršni so pač bili med dijaki, so tako divjali zoper Boga, da mi še dane šumi po ušesih. Slovanska moč in to celo pri fantičih, ki so še mokri za ušesi. Ali kaj? Kjer bi imelo biti dosti moči in bi lahko bila pri številu, je ni, ali silno klaverna je, ampak tam, kjer je najmanj na mestu, je kakor pri vulkanu. Prazne glave.

ENA IZ ZADNJE VOJNE

Bilo je med svetovno vojno na soški fronti. Na Doberdobski planoti je v vročem poletnem dnevu vladal izjemoma nebeški mir. Počival je tudi štab c. in kr. 57. divizije v svojem malem taborišču v nekem gozdiču. Samo divizionar je stopal sem in tja. Nenadno je nastalo na levi strani strahovito streljanje. Divizionar je stekel k telefonu, pozval brigado ob levem krilu in vprašal, ne da bi imenoval svoje ime:

"Zakaj pri vas tako streljate?"

"Ker je vojna, bedak!" je vzel klasični odgovor.

Družinsko Pratiko

za prestopno leto 1940, smo pravkar prejeli.

Letošnja Pratika ima 16 strani krasnih slik o krasno uspelem kongresu Kristusa Kralja. — Vrolo znamenit je članek v Pratici: "Glejmo jasno!" — Sploh v Pratici je vse zelo zanimivo. Naročite si jo takoj, dokler je na roki.

Stane s poštnino 25 CENTOV
Naročila sprejema: Knjigarna AMER. SLOVENEK, 1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILL.

VELIKA Blasnikova Pratika

za 1940 je ravno dospela

Vsebuje celo vrsto krasnih slik. Posebnost v tej letošnji Pratici je zemljevid Evrope, ki pokaže s statistiko koliko prebivalcev so imele države pred vojno. Posebna tabela kaže, kako so porastli Slovani v prebivalstvu. — Nadvse so zanimive letošnje uganke. Takih še niste slišali.

Stane s poštnino 25 CENTOV
Naroča se pri: Knjigarna AMER. SLOVENEK, 1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILL.

NE POZABITE!

Da je v teku kampanja mesečnika "Novega Sveta", ki se zaključa ta mesec dne 30. novembra 1939. Ne pozabite, da so vam na razpolago lepe nagrade za nove in stare naročnike. Vsakdo kdor le tudi samo obnovi naročnino za celo leto, je deležen ene izmed krasnih slik: 1. Sliko krasnega "Križevega pota"; 2. Sliko sedanjega "Sv. Očeta Pija XII."; 3. Sliko "Večer v planinah" in 4. Sliko "Mati z otroci". Vse slike so krasne. — Obenem ne pozabite, da vsak dolar plačan za nove naročnine šteje v tej kampanji 500 glasov in vsak dolar plačan za obnovev starih naročnin šteje 100 glasov. Pomagajte s svojimi glasovi kandidatom. Ne pozabite omeniti komu želite dati svoje glasove! Agitirajte za mesečnik "Novi Svet!"